

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quid, & quot sint Ordines? ubi & de prima Tonsura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

an in eodē
morbo?

eādē necessitate, statūque morbi, Sacramentum istud itera-
ri non potest: quòd si tamen variatur morbi status, & infirmus,
postquam reconvaluisse videbatur, denuò in periculum mortis
incidat, iterum conferri poterit. Ita certa, & communis Do-
ctorum, atque habetur in Concilio Trid. *loc. cit. cap. 3.* Accedit
ratio: quia hoc Sacramentum non imprimit Characterem; er-
go est iterabile, superveniente tamen novo vitæ discrimine.

Declaratur
hoc ampli-
us.

30. Porrò illa temporis distantia, morbi que varietas, pru-
denti iudicio relinquatur designanda; ita tamen, ut considerata
diuturnitate ægritudinis, ac variatione statūs eius, censetur es-
se novus morbus (id est, constituens hominem in novo mortis
periculo) ut proinde nova necessitas: & sic primùm poterit ite-
rari Sacramentum istud.

Sacramen-
tum hoc, an
sit necessa-
rium ad
salutem?

31. Possèt hìc ulterius quæri de necessitate huius Sacramen-
ti ad salutem. Verùm de hoc iam dictum fuit suprà *Dist. 2. n. 68. &*
seqq. Quamvis enim Fideles ad receptionem Extremæ Unctionis
nullâ præcepti districtione, per se loquendo, teneantur; tamen (ut
loquitur Concilium Trid. *loc. cit. cap. 3.*) *neo tanti Sacramenti contemptus*
absque ingenti scelere, & ipsius Spiritūs sancti injurià esse possèt.

D I S T I N C T I O XII.

De Sacramento Ordinis.

Q U Æ S T I O I.

Quid, & quot sint Ordines? Ubi & de prima Tonſura.

Ratio ordi-
nis inter
Sacramēta.

1. **A**bsolutis Sacramentis, quæ vitam spiritualem cuiuslibet
Fidelis quoad se promovent, receptâ Theologorum
methodo tractatur de Sacramentis illis novæ Legis, quæ
respiciunt totam Communitatem Populi Christiani: qualia sunt
Sacramentum Ordinis, & Matrimonij. Siquidem mediante illo
in Ecclesia Catholica constituuntur legitimi Sacerdotes, ac Mini-
stri Ecclesiastici, qui præ sint ac legitime gubernare noverint to-
rum Populum Christianum. Post quod sequitur Sacramentum
Matrimonij, quo generis humani propagatio ad conservationem
Reipublicæ Christianæ requisita perennatur, atque ut honestè
ac decenter fiat, specialibus gratijs & auxilijs Divinis roboratur.
Et quidem loquendo nunc de Sacramento Ordinis.

2. Ad-

2. Advertendum est primò, quòd nomen Ordinis di versas ha-
beat significaciones. Nam quandoque sumitur ordo pro congrua
quorundam inter se dispositione; ut si dicatur: *Exercitus conseruat*
ordinem bonum; *Inter hæc reperitur nullus ordo*. Quandoque pro gradu
præminentis in aliqua Republica: sic dicitur *Ordo Equestris, Ordo*
Senatorius, Ordo Clericalis, &c. ut taceantur aliæ ejus acceptiones.

3. Advertendum ulterius, quòd, quantum attinet ad propo-
sitionem, Ordo dupliciter sumatur: primò pro gradu præminentis
in Ecclesia DEI, id est, pro dignitate Ecclesiastica quibusdam per-
sonis collatâ vi Sacramenti Ordinis recepti. Secundò sumitur
Ordo pro ipsa actuali ordinatione, seu institutione alicujus in gra-
du præminentis Ecclesiæ: & hoc posteriori modo acceptus Or-
do, est unum ex septem novæ Legis Sacramentis, non item in prio-
re acceptione. Sic v. g. Presbyteratus potest sumi vel pro ipsa ac-
tuali ordinatione alicujus in Presbyterum, & sic est Sacramentum:
vel pro dignitate, seu potestate Sacerdotali, quam quis acquisi-
vit vi ordinationis suæ in Presbyterum, & ratione cujus potest va-
lidè consecrare, & absolvere: & hoc modo Presbyteratus non est
Sacramentum, sed potiùs aliquid consequens ad Sacramentum Or-
dinis Presbyteratus jam peractum, sibi que collatum. Et quod dici-
tur hic de Presbyteratu, idem servatâ proportionem dicendum est
de Diaconatu, Subdiaconatu, & quatuor Ordinibus minoribus.

4. Hinc si quis dicat. Presbyteratus est Sacramentum novæ
Legis: atqui Petrus, ante annum ordinatus, habet Presbyteratu-
m; ergo Petrus habet Sacramentum Ordinis, & quidem adhuc
hodie, cum etiam nunc habeat Presbyteratum. Resp. distin-
guendo majorem: Presbyteratus est Sacramentum, sumendo
Presbyteratum pro actuali ordinatione alicujus in Presbyterum,
conceditur: sumendo Presbyteratum pro dignitate, seu potesta-
te Sacerdotali permanente, negatur major: & sic distinctâ mi-
nore, negatur consequentia.

5. Ratio hujus doctrinæ est: quia Ordo est Sacramentum
consistens in fieri, non autem in facto esse: unde nequit consi-
stere in ipsa dignitate, potestate, & gradu Sacerdotali, qui sem-
per permanet; sed solum in actuali ordinatione, id est, in illa
sensibili actione mox transeunte, qua præbetur Clericis dicta po-
testas, & gradus Sacerdotalis. Unde ad hoc indicandum, & vi-
tandam omnem ambiguitatem, atque æquivocationem, Con-
cilium Trident. Sess. 23. can. 3. notanter sic inquit: *Si quis dixerit,*
Ordinem, sive sacram Ordinationem non esse verè ac propriè Sacramentum

TTTTT

&c.

Ordo variè
sumitur.

Ordo sumi-
tur & pro
præminē-
ti gradu in
Ecclesia, &
pro actuali
Ordinatio-
ne.

Presbytera-
tus est Sa-
cramentum,
quomodo ?

Declaratur
hoc am-
plius.

Et c. anathema sit per additum *ly. sive sacram ordinationem*, explicans, quid intelligatur per *ly Ordo*, dum dicitur esse Sacramentum novæ Legis. His prænotatis. fit

Sacramen-
tum Ordinis,
quid?

6. CONCL. I. *Sacramentum Ordinis* benè definitur, dicendo: Ordo est Sacramentum novæ Legis, quo spiritualis potestas traditur ordinato ad aliquod Ministerium circa Eucharistiam dignè exhibendum. Ita in re communis; potestque hæc definitio Sacramenti Ordinis in genere, facillè cuiuslibet Ordini in particulari applicari, definiendo eisdem per officia singulis propria.

Ostiarius
&c.
Subdiaconatus,
Diaconatus,
&c.

7. Sic *Ostiarius* est Ordo, seu Sacramentum novæ Legis, quo traditur ordinato potestas aperiendi, & claudendi januas Ecclesiæ &c. Similiter *Subdiaconatus* est Ordo, quo traditur ordinato potestas solemniter cantandi Epistolam, & portandi Calicem cum Patena ad Altare. *Diaconatus* est Ordo, quo datur ordinato potestas solemniter cantandi Evangelium, ac proximè ministrandi Sacerdoti circa consecutionem Eucharistiæ. *Presbyteratus* est Ordo, seu Sacramentum novæ Legis, quo datur ordinato potestas consecrandi Corpus & Sanguinem Christi, acque Fideles confitentes à peccatis absolvendi.

Presbyteratus,
quid?

Sacerdos
&c. quis?

8. Unde *Sacerdos* benè describi potest, quòd sit Vir in præ eminenti gradu Ecclesiæ constitutus, habens potestatem consecrandi Corpus & Sanguinem Christi &c. Quo modo (servatâ tamen proportione) etiam Diaconus, & alius in Ordinibus constitutus, aptè poterit describi per officium sibi competens.

Ordines sût
septem.

9. CONCL. II. Septem sunt Ordines in Ecclesia DEI, videlicet Ostiarius, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus, Subdiaconatus, Diaconatus, ac Presbyteratus seu Sacerdotium. Ita Concilium Trid. Sess. 23. cap. 2. asserens, ab ipso Ecclesiæ initio dictorum Ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum ministeria in usu fuisse.

Prima Ton-
sura non est
Ordo, sed
dispositio ad
Ordines.

10. CONCL. III. Prima Tonsura non est Ordo, neque Sacramentum, sed mera dispositio ac præparatio ad Ordines. Ita Theologi communiter, contra plerosque Canonistas, volentes, etiam primam Tonsuram esse Ordinem propriè dictum; quorum sententiam ex professo, ac fusissimè propugnat Fagnanus in c. *Cum contingat. num. 44. & seqq. de astate & qualis prescipientium*. Ratio Conclusionis desumitur imprimis ex Decreto S. Caji Papæ & Martyris, qui (ut refertur in Breviario Romano, die 22. Aprilis) constituit, ut his Ordinum & honorum gradibus in Ecclesia ad Episcopatum ascenderetur: Ostiarij, Lectoris, Exorcista, Acolythi, Subdiaconi,

2.1. Quid, & quot sint Ordines? Ubi & de prima Tonsura. 1965

soni, Diaconi, Presbyteri: ergo, cum inter hos Ordinum gradus non connumeretur prima Tonsura, dicendum, quod ipsa non sit Ordo. Idem probatur ex cit. Concilio Trid. Sess. 23. cap. 2. ubi referens nomina Ordinum, ab ipso Ecclesie initio in usu existentium, pariter tacet primam Tonsuram: quinimò eam satis aperte ab Ordinibus secernit, dum ait, quod Ordines in Ecclesia ita sint distributi, ut qui jam Clericali Tonsurâ insigniti sunt, per minores ad majores ascenderent. Unde merito inferre licet, quod prima Tonsura potius sit dispositio ad Ordines recipiendos, in quantum per eam patet ascensus ad Ordines tum minores, tum majores; simulque per ipsam quis fit Clericus, ac de Foro Ecclesiastico, & particeps Privilegiorum Clericalium: Occasione cujus

11. Quæres, qui sunt effectus primæ Tonsuræ? Resp. cum communi, eos esse multiplices, quos enumerat cit. Fagnanus num. 112. In primis enim per eam Christiani à Statu Laicali transferuntur ad Clericalem, & de sorte Domini efficiuntur, arg. can. Duo sunt. 12. q. 1. & can. Cleros. dist. 21. Deinde Tonsurati acquirunt Privilegium Fori; hoc est, eximuntur ab omni Potestate, seu Jurisdictione sæculari, can. Si Imperator. dist. 96. ac proinde non possunt amplius à Judice sæculari in iudicium trahi, incarcerari, vel puniri, sed duntaxat ab Ecclesiastico. Veruntamen novo Jure Concilij Trid. Sess. 23. de Reform. cap. 6. ad hoc, ut primâ Tonsurâ initiatus gaudeat dicto Privilegio Fori, requiritur, quod is vel Beneficium Ecclesiasticum habeat; aut Clericalem habitum, & tonsuram deferens, alicui Ecclesie ex mandato Episcopi inserviat; vel in Seminario Clericorum, vel in aliqua Schola, vel Universitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos versetur. Ita Concilium: quod cum sub disjunctione aut, vel, loquatur, sufficit quælibet harum trium conditio, ut is Privilegio Fori gaudeat.

12. Rursus primâ Tonsurâ initiatus acquirit Privilegium Canonis; ac proinde ipsum injuriosè percutiens, incidit ipso facto in excommunicationem latam can. Si quis suadente. 17. quest. 4. de qua iam superius. (a) Item talis potest obtinere beneficium Ecclesiasticum, ut innuit Concilium Trid. cit. cap. 6. Est etiam capax omnis Jurisdictionis Ecclesiasticæ, tam ordinariæ, quàm delegatæ, cujus merus Laicus est incapax: hinc initiatus primâ Tonsurâ est capax potestatis excommunicandi, Beneficia conferendi, Causas spirituales cognoscendi, &c. Et tandem gaudet omnibus Privilegijs Clericorum.

Effectus primæ Tonsuræ, qui?

Privilegium Fori.

Privilegium Canonis.

(a) Tr. 13.

Dist. 2. n.

58. & seqq.

Alij effectus

primæ Tonsuræ.

Episcopatus
... an sit
Ordo?

13. CONCL. IV. Episcopatus est quidem propriè dictus Ordo, tamen commodè refertur ad Ordinem Sacerdotij: atque ideò simpliciter dicendum est, in Ecclesia DEI esse tantum legitimum Ordinem. Ita Theologi passim, contra Canonistas quoad secundam partem. Prior pars defactò est certa, adeò ut oppositum tenere sit periculosum: siquidem Concilium Trid. *Sess. 23. cap. 4.* Episcopatum expressè inter Ordines connumerat, dum ait: *Docet insuper Sacrosancta Synodus, in Ordinatione Episcoporum, Sacerdotum, & ceterorum Ordinum &c.* Accedit ratio: quia Episcopo competit quædam specialis potestas Ordinis, in quantum Episcopo; nimirum potestas conferendi Sacramentum Confirmationis, & Ordinis: simulque consecratio Episcopi amplius colligi, aut dicta potestas validè conficiendi illa Sacramenta, ulterius auferri non potest.

Comprehenditur
sub Sacerdotio
amplè sumptò.

14. Ultima verò pars ex eo suadetur: quia, licet Episcopatus sit Ordo à simplici Sacerdotio distinctus, ut docet Concilium Trid. *Sess. 23. can. 7.* tamen & ipse sub generali ratione Sacerdotij comprehenditur, sumendo nempe Sacerdotium amplè pro potestate non solum consecrandi, sed etiam validè conferendi omnia alia Sacramenta, quæ requirunt Ministrum consecratum. Quo modo sumendo Sacerdotium, illud postea subdividitur in Presbyteratum, cui competit administratio Eucharistiæ, Pœnitentiæ, ac Extremæ Unctionis; & in Episcopatum, cui insuper convenit potestas conferendi jure ordinario Confirmationem, & Ordinem. Hinc S. Anacletus Papa in *Epistola 3. cap. 1.* ait, Ordinem Sacerdotum bipartitum esse, scilicet Episcoporum & Presbyterorum.

Omnes, &
singuli Or-
dines, sunt
verum Sa-
cramentum.

15. CONCL. V. Omnes, & singuli prædicti Ordines sunt verum ac propriè dictum Sacramentum. Ita communis. Et quidem, quòd Sacerdotium sit Sacramentum, est de Fide. Quòd autem etiam cæteri Ordines inferiores habeant veram rationem Sacramenti, colligitur ex Concilio Florentino, in Decreto Unionis, ac Trident. *Sess. 23. cap. 2. & can. 3.* ubi absolutè, & absque ulla limitatione definitur, Ordinem, seu sacram Ordinationem esse Sacramentum; simulque dicitur, esse septem Ordines in Ecclesia DEI. Accedit, quòd omnes & singuli Ordines habeant suam determinatam materiam & formam, propriamque significationem, uti patebit ex dicendis *Quæst. seq.* Insuper singuli Ordines imprimunt specialem Characterem, ac diversum ab alijs, secundùm quod diversæ sunt potestates ministrandi;

Et causant
specialem
Characterem.

2. II. De Materia, Forma, & Officijs singulorum Ordinum. 1067
 strandi; ut docet D. Bonaventura 4. dist. 24. part. 2. art. 1. quest.
 2. cum communi, ac patet ex eo, quod omnes sint irreiterabiles:
 atqui Character est effectus proprius Sacramenti; ergo.

16. Cæterum his non obstantibus, omnes dicti septem Ordines constituunt in simul unum duntaxat Sacramentum Ordinis. Idque fit tum unitate ordinationis, seu finis, in quantum omnes ordinantur ad unum Sacerdotium, ac ratione huius recipiuntur: tum unitate generis proximi, quatenus omnes & singuli Ordines in particulari, conveniunt in ratione Sacramenti Ordinis ut sic, tanquam in genere proximo. Ac proinde merito à Concilio Trident. loc. cit. comprehenduntur omnes sub uno nomine Sacramenti Ordinis, prout jam superius (b) dictum fuit. Et hac eadem ratione Characteres particulares singulorum Ordinum, in simul constituunt unum Characterem totalem & completum Ordinis.

Constitutum omnes unum Sacramentum, quomodo?

(b) Tract. 14. Dist. 1. n. 10. Quid de Characteribus?

QUÆSTIO II.

De Materia, Forma, & Officijs singulorum Ordinum.

17. **A**dvertendum, quod loquendo de materia, & forma Ordinum in genere, materia cujuslibet Ordinis duplex sit, remota scilicet ac proxima. *Materia remota* cujuslibet Ordinis est illa res, quæ traditur ab Episcopo suscipienti aliquem Ordinem. *Materia proxima*, est ipsamet traditio illius rei. Porro forma cujuslibet Ordinis in genere, sunt verba illa, quæ in collatione singulorum Ordinum, ac sub traditione debite materiæ proferuntur ab Episcopo, utpote ordinario Ministro Sacramenti Ordinis. (c)

Materia, & Forma Ordinum generatim, quæ?

(c) Videatur. Tr. 14. Dist. 1. n.

18. Verum loquendo de singulis Ordinibus in particulari; *Materia Ostiariatus*, est traditio Clavium Ecclesiæ per manus Episcopi. *Forma*, sunt verba illa ab Episcopo sub porrectione dictorum Clavium Ecclesiæ prolata, videlicet: *Sic agite, quasi reddituri DEO rationem pro ijs rebus, quæ his Clavibus recluduntur.* Porro Officium Ostiarij est, Templi claves custodire, ejus januam claudere, cymbalum & campanam pulsare. Ita Pontificale Romanum, & Catechismus Romanus.

18. & seqq. Materia Ostiariatus, & forma, quæ? Officium Ostiarij, quod?